

Eesti e-hääletamise kogemus

Ivar Tallo

E - g o v e r n a n c e
Academy

Sissejuhatuse asemel

[D:\eriikle_estonia.exe](#)

Kava

- **Filosoofiline sissejuhatus**
- **E-Eesti kui võimalus**
- **e-valimised kui tegelikkus**
- **e-valimiste õppetund laiema e-arengu kontekstis**

Aeg ...

Paber, pliats ja puukast – valimiste läbiviimine oleks nagu ajas peatunud olnud.

Perfokaartide mulgustamine – kas tõesti eesrindliku infoühiskonna vääriline tegevus?

Euroopa Nõukogu roheline raamat “demokraatia tulevikust”

E-Eesti kui võimalus

- **Avaliku sektori innovatsioon kui Eesti konkurentsivõime üks aluseid globaliseerunud maailmas**
- **Eesti kui “laboratoorium” laiemate arengute mõtestamiseks**

9317

Veel mõned arvud ...

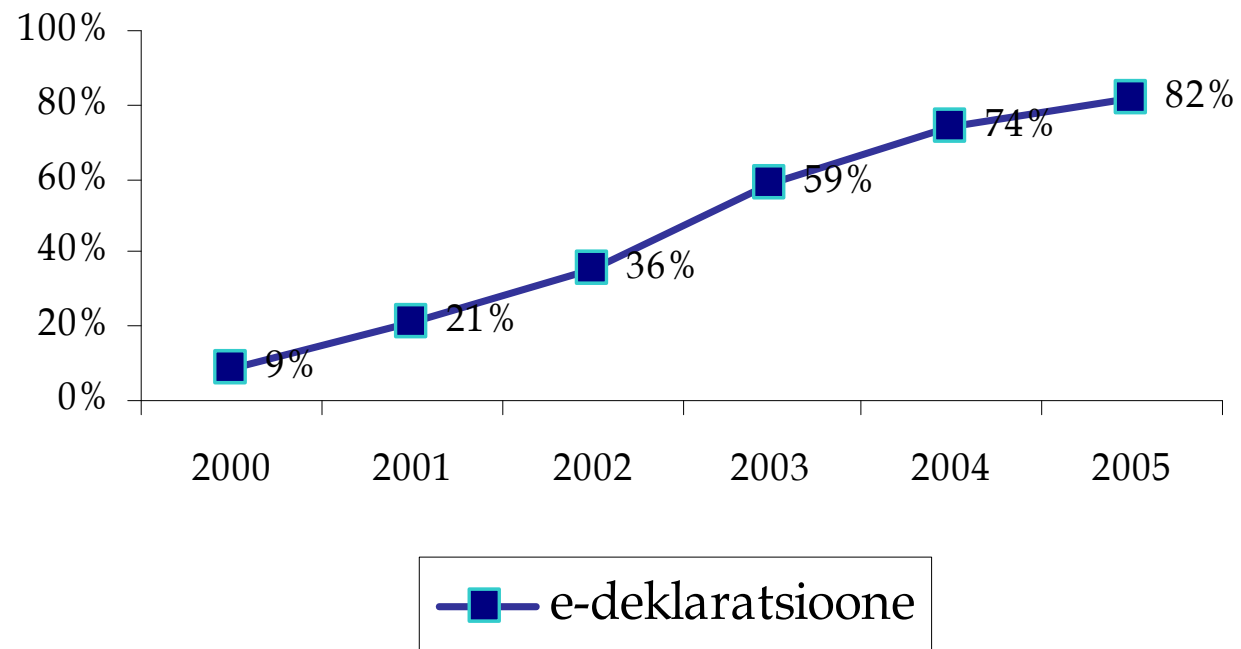
- **E-hääletajate protsent: 1.8%**
- **Projekti maksumus: ca 300.000 euro**
- **Hind ühe hääle kohta: ca 30 euro**

*82% üksikisiku 2005 aasta
tulumaksu
deklaratsioonidest
täideti üle Interneti*

Edukas? Igal juhul!

Percentage of e-declarations submitted to the tax board

Vahekokkuvõtted ...

- **E-riigi kiiret arengut ei takista puudused tehnoloogias ega administreerimises. Ka ei puudu hea tahe. Probleem on meis endis ...**
- **Oma igapäevastes harjumustes oleme me palju konservatiivsemad kui armastame arvata!**
- **Ühiskonnana oleme ka palju vähem informeeritud, kui arvame!**
- **Kõike seda tuleb arvestada e-poliitika kujundamisel ning konkreetsete e-projektide elluviimisel**

Vahekokkuvõtted ..II

- **Info ja kommunikatsioonitehnoloogiate levik ei too automaatselt kaasa ressursside kokkuhoidu**
- **Ka head lahendused vajavad aega, et inimeste olemuslikust konservatiivsusest üle saada**
- **Usaldus uue vastu tekib siis, kui “uue” kohta on küllalt palju kogemust. Kogemuse saamiseks peab keegi astuma esimesed sammud ja nende tulemused heaks kiitma**

E-valimiste ohud

- **Tehnilised – keegi rikub valimised ära**
- **Sotsiaalsed – ühiskonna arvamust ei peegeldata adekvaatselt**
- **Poliitilised – keegi võidab ja keegi kaotab, st. muutub poliitiline tasakaal**

Tegelikult meie uuringu kõige üllatavam tulemus minu jaoks: kui võtta kaks sotsiaal-majanduslikult taustalt identset, kuid erinevate poliitiliste vaadetega inimest, siis nende valikus e-hääletamise kasutamises pole vahet.

Eesti e-valimiste õppetunnid

- E-valimised pole koll, millega täiskasvanuid hirmutada
- E-valimisteks pole vaja megakulutusi spetsiaalsele riistvarale
- Integreeritud infosüsteemid ja ühtne identifitseerimise ja autentimise võimalus teeb elu kokkuvõttes palju kergemaks
- Valimisprotseduurides korrektuuride tegemine on võimalik ning vajalik

E - g o v e r n a n c e
Academy

Täna tähelepanu eest!

Kontakt: ivar.tallo@ega.ee
www.ega.ee